

Warkplan

2018

van het

**HUUS VAN DE
TOL**

Inhoudsopgave

Veurof	pag. 5
1. Organisatie	pag. 8
1.1 Algemien	
1.2 Strategisch Beleidsplan 2017-2020	
1.3 Personeelsbeleidsplan 2017-2021	
1.4 Erkenning Nedersaksisch volgens hoofdstuk III van het Europees Handvest	
1.5 Bereiken jongeren	
2. Informatieverstrekking aan culturele organisaties en instellingen, particulieren en overheden	pag. 11
2.1 Promotiegerichte informatieverstrekking	
2.1.1 Algemeene promotie	
2.1.2 Communicatiemiddelen van dizze tied	
2.1.3 Umroepen en bladen	
2.1.3.1 <i>RTV Drenthe</i>	
2.1.3.2 <i>Dagblad van het Noorden</i>	
2.1.3.3 <i>Aandere umroepen en bladen</i>	
2.1.4 Overheden	
2.1.5 Taolschultes en keurnoten	
2.1.6 De Kiepshop	
2.1.7 Donateur- / Huusvriendenactie	
2.1.8 Bedriefssponsoring	
2.1.9 Het Huus op pad	
2.2 Informatiedienstverlening	
2.2.1 Vraagbaak	
2.2.2 Websteden	
2.2.2.1 <i>Webstee www.huusvandetool.nl</i>	
2.2.2.2 <i>Webstee www.hetDrentseboek.nl</i>	

- 2.2.3 Lezingen en warkwinkels
- 2.2.4 Drèents Letterkundig Documentatiecentrum
- 2.2.4.1 Digitaliseren van het Drents Letterkundig Documentatiecentrum
- 2.2.5 Bibliotheek van het Huus van de Taol
- 2.2.6 Drenten in de Vrömde
- 2.2.7 Kerkdiensten in het Drèents
- 2.2.8 Aandere participanten in streeктаollaand
- 2.2.8.1 *Gezamenlijke Nedersaksische Portal / Website*
- 2.2.8.2 *Lân fan Taal / Talenpaviljoen in Leeuwarden*
- 2.2.8.3 *Samenwarking op ûnderwiesgebied*
- 2.2.8.4 *Streeктаolconferentie in Leeuwarden*
- 2.2.9 Taolwetenschappelijk ûnderzuuk, studie en publicaties
- 2.2.10 Vertaolwark
- 2.2.11 Digitalisering tidschriften en boeken

3. Organisatie van culturele activiteiten en evenementen

pag. 24

3.1 Meertmaond-streeктаolmaond

- 3.1.1 Streeктаolkwissen

3.2 Streeктаolevenementen

3.3 Drentse quizzen

3.4 Activiteiten veur jongern

3.5 Ienakterfestival 2019

3.6 Peter van der Velde preject

4. Vraaggestuurde ontwikkeling van streeктаoleducatieve producten

pag. 26

4.1 Cursussen veur groten

- 4.1.1 Kom-in-de-Kunde

- 4.1.2 Drenthecursus

- 4.1.3 Dieper-deur-Drenthe

- 4.1.4 Spellingcursus

- 4.1.5 Broescursussen

- 4.1.6 Moi!

4.2 Veurschoelse educatie

4.3 Basisûnderwies

- 4.3.1 Veurlighting

- 4.3.2 Streektaoeducatie as underdiel van erfgoededucatie
- 4.3.3 Speulenderwies
- 4.3.4 Lesmateriaal
- 4.3.5 Kört wark op schoelen
- 4.4 Veurtgezet underwies**
- 4.4.1 Algemien
- 4.4.2 Kört wark op schoelen
- 4.5 Middelbaar beroepsunderwies**
- 4.6 Hoger beroepsunderwies**

5. Verzörging van publicaties in de Drèentse taol en over Drenthe

pag.32

- 5.1 Begeleiding en ondersteuning schrievers**
- 5.2 Boeken en e-boeken**
- 5.3 Tiedschriften**
- 5.3.1 Drents letterkundig tiedschrift Roet
- 5.3.2 Tiedschrift Zinnig
- 5.4 Eigen publicaties**
- 5.4.1 Wetenschappelijke publicaties
- 5.4.2 B'ART 2019
- 5.5.3 Moi! Kuj 't even wachten?
- 5.5 Toneelfonds**
- 5.6 Taal an Taofel**
- 5.7 Schriefwedstried**
- 5.8 Literatuurfestival Zomerzinnen**
- 5.9 Producties veur derden**

6. Streektaolmeziek

pag. 38

- 6.1 Promotie**
- 6.2 Meziekwerkgroep**
- 6.3 Adviesfunctie**
- 6.4 Bibliotheekfunctie**

Veurof

Het Programma van Eisen dat de Provincie opsteld hef, is vanzölfsprekend het oetgangspunt veur het beleid van het Huus van de Taol in 2018. Dizze eisen bint baseerd op het provinciale cultuurbeleid, zoas opschreven in de cultuurnota veur de jaoren 2017-2020 met de naam “De Verbeelding van Drenthe”. Dizze neie cultuurnota is maakt op basis van het college-akkoord 2015 met as titel “Dynamisch en ondernemend”.

Het provinciale cultuurbeleid 2017-2021 hef drie hoofdthema’s:

1. Cultuur en maatschappij: een sociaal cultureel klimaat waarin kunst en cultuur een plek hebt en waar mènsen an metdoen kunt.
2. Cultuur, economie en ruimte: in economische en ruimtelijke ontwikkelingen speult cultuur een belangrieke rol.
3. Cultuur en arfgoed: het vertellen en zichtbaar maken van het verhaal van Drenthe en het zuken naor neie manieren um dat verhaal te vertellen.

In elk van dizze drie hoofdthema’s is een goeie plek veur de streektaol logisch.

In de cultuurnota “De verbeelding van Drenthe 2017-2020” zeg de Provincie Drenthe:

‘Wij zetten ons op meerdere manieren in voor een betere borging van het Drents. Wij willen de bewustwording van de meerwaarde van de streektaal bevorderen. Streektaal verbindt mensen: met elkaar en met de streek waar ze wonen. Gebruik van de Drentse taal roept solidariteit, vertrouwdeheid en herkenning op en draagt bij aan de identiteit van Drenthe. In de afgelopen jaren hebben wij ons, samen met (en vooral via de activiteiten van) het Huus van de Taol, ingezet voor verbetering van het imago van de streektaal. Het Drents is op bijzondere en eigentijdse manieren ‘in de markt’ gezet, bijvoorbeeld door popmuziekprojecten, maar ook door het aanspreken van jongeren via moderne digitale technieken en media. Wij blijven het Huus van de Taol ondersteunen om haar diverse activiteiten uit te voeren. In 2015 zijn wij gestart met het vierjarige project ‘Bevordering Drents en Duits’. Hogeschool Stenden zorgt er, samen met een groep basisscholen, voor dat op meerdere basisscholen in Zuidoost-Drenthe lessen Drents en Duits worden gegeven. Daarnaast zorgt het Huus van de Taol voor het actualiseren en uitbreiden van de website www.wiesneus.nl. Deze website willen we laten doorgroeien tot een gemakkelijk toegankelijke en informatieve website voor iedereen die zich met het Drents wil bezighouden.’

Wij vindt het mooi en goed dat zowel de streektaol zölf as het Huus van de Taol in ‘t biezunder op dizze positieve manier in “De verbeelding van Drenthe 2017-2020” nuumd wordt. De oetwarking

van de cultuurnota via het Programma van Eisen naar het werkplan voor 2018 is der iene waar het Huus van de Taol hielemaol achter stiet.

Op landelijk / Europees niveau is hoofdstuk II van het Europees Handvest voor regionale taolen en taolen van minderheden leidend. Het belangrijkste daoroet:

- de erkenning dat regionale taolen een uting van culturele riekdom bint;
- de eerbiediging van het geografische gebied van elke regionale taol;
- de noodzaak um vastberaoden op te treden um regionale taolen te bevördern en te bescharmen;
- de vergemakkelijking en aanmoediging van het gebroek van regionale taolen (zowal spreuken as schriftelijk; zowal in 't openbare as het particuliere leven);
- ontwikkeling van banden en culturele betrekkingen tussen taolgroepen;
- passende vörms en middeln veur onderwijs en bestudering van regionale taolen bint op alle niveaus neudig;
- meugelijkheden bieden de taol te leren;
- bevördering van studie en onderzoek van regionale taolen an universiteiten;
- bevördering van internationale oetwisselingen;
- het vortnemen van elke vörm van achteroetsteuten van de regionale taolen;
- het kweken van wederzieds begrip tussen taolgroepen.

Het zul mooi weden as 2018 het jaor wordt waarin de lichte variant van erkenning van het Nedersaksisch under diel III van het Europees Handvest der eindelijk komt. SONT (= de overkoepelnde organisatie veur het Nedersaksische taolgebied van Nederland: **Streektaol Organisaties Nedersaksisch Taalgebied**) döt daor zien best veur en hopelijk wordt een convenant veur meer landelijke erkenning, stimulering en waardering veur het Nedersaksisch in 2018 undertiekend. Het hef underhand lang genog duurd, kuw zunder overdrieving stellen.

Vanzölf zal het Huus van de Taol metwerken an de oetvoering van het convenant, zoas we ok nou al een veurtrekkersrol vervult um in de maande met de aandere streektaolinstituten op te trekken. Het Huus vindt namelijk dat der meer oetstraoling veur het Nedersaksisch as totaliteit kommen mot.

As keken wordt naor de leeftiedsopbouw van het warknimmersbestand van het Huus van de Taol lig het in de lijn van de verwachtingen dat de helft van het personeel de kommende vier jaor met de beroepsmatige inzet veur de organisatie stoppen zal. In de loop van 2017 hef het bestuur van het Huus van de Taol een Personeelsbeleidsplan veur de jaoren 2017-2021 opstellen laoten um ok

op dit gebied verantwoord beleid voeren te kunnen.

Stimulering van het Drents blef de kommende jaoren slim belangriek. Der bint al hiel wat stappen zet. De tied dat Drentstaoligen wegzet weurden as dom en niet van dizze tied lig achter oes. Vaker as een jaor of tien, vieftien leden is het zo dat 'Drents wal mag'. Jammer genog hef nog lang niet elkenien in de gaten daj as streektaolige gold in handen hebt. Je bint as Drentssprekende tegenwoordig automatisch tweetaolig (je kunt ja ok Nederlands) met al zien taolige en culturele veurdielen. Die bosschup blief wij op zoveul meugelijk manieren oetdragen.

Under andern denk wij, daw dat doen kunt deur de communicatiemiddeln van dizze tied (nog) meer in te zetten. Wij priest oes gelukkig daw in de personen van Erwin Kikkers en Bert Rossing twee mèensen in oes personeelsbestand hebt, die op grond van opleiding en warkervaring veul deskundigheid hebt wat film en internet angiet. In 2018 wil we op dat gebied echt meer doen gaon.

Vanzölf is dit warkplan schreven in de Drentse taol. Verschillende warknimmers van het Huus van de Taol hebt underdielen schreven en zie hebt dat daon in heur eigen variant. De oplettende lezer zal dat zeker zien. Die verscheidenheid van de streektaol laot wij geern terugkommen in dit warkplan, waarvan Jan Germs de eindredactie had hef.

1. Organisatie

Het Huus van de Taol is een kleine organisatie en daor zal naor verwachting de kommende jaoren niet veul veraandering in kommen. Handhaven van het personeelsbestand van dit moment is vereist um goed wark levern te kunnen. Extra warkzaamheden kunt hiel goed op prejectmatige basis oetvoerd worden en dat zuw in 2018 ok weer naor vermogen doen. Daorveur kan dan extra menskracht inkocht worden, maor een basis van vief fte is neudig veur het reguliere wark en um genuumde prejecten ontwikkelen te kunnen.

Daornaost bint er de vrijwilligers die een koppel wark verricht.

As kleine organisatie is het veur het Huus van de Taol van wezenlijk belang dat er op veul terreinen met aandern samenwarkt wordt. Zo was het en zo mot het blieven.

1.1. Algemien

In mei 2015 is het Huus van de Taol verhoesd van de Wattweg in Beilen naor de zuudwestvelugel van het gemientehoes van Midden-Drenthe. De neie stee is veur de instelling veul beter: centraal in het dörp Beilen, alle wenselijke ruimtes, een goeie hoesbaos die veul faciliteiten böd en een eigentiedse inrichting. Der is een huurcontract veur tien jaor met de gemiente Midden-Drenthe angaon, dat over veraandering van locatie huuf we oes veurlopig niet drok te maken.

De centralere plek in het dörp Beilen gef goeie meugelijkheden wat anloop angiet. Het gemientehoes wordt dagelijks deur honderden mènsen bezöcht en dizze toevallige passanten moet feilijk oetdaagd worden ok even binnen te lopen in het Huus van de Taol. Daorum geef wij oeze winkel (Kiepsshop) meer oetstraling. Dat doew under andern deur ok foldermateriaol van Tourist Info an te bieden en deur een vaste aandachtstaofel in de entree van de gemiente.

1.2 Strategisch Beleidsplan 2017-2020

In de loop van 2016 hef het bestuur van het Huus van de Taol een strategisch beleidsplan veur de jaoren 2017-2020 maken laoten en vaststeld. Dit plan gef op hoofdlienen richting an het beleid tot en met 2020, zoas dat het bestuur veur ogen stiet.

In dit meerjaorendocument is eerst opschreven wát het Huus van de Taol inhoudelijk oet het stro zetten wil. Vanzölf hef dizze inhold alles te maken met visie, missie, doelstellingen en doelgroepen. Allewal die as supplement toevoegd bint an het beleidsdocument vörmt die logischerwieze de basis. Het bestuur hef derveur keuzen eerst het wát op te schrijven, waornao het waarom volgt. Het 'Strategisch Beleidsplan 2017-2020' is in overienstemming met 'De Verbeelding van Drenthe', de neie cultuurnota van de previncie, en met de Programma's van Eisen die de previncie de leste jaoren formuleerd hef. Het 'Strategisch Beleidsplan 2017-2020' is bij de previncie bekend en positief beoordeeld, met oetzundering van de volgorde van het wat en waarom.

Een beleidsplan veur meerdere jaoren mag vanzölf nooit as een harnas weden. In 2018 zuw desgewenst en as dat neudig is bijstelling deurvoeren.

1.3 Personeelsbeleidsplan 2017 - 2012

Het Huus van de Taol hef acht personeelsleden:

1. Hermien Haar; 64 jaor (16-12-1952) - oetgever/financiële administratie;
2. Jan Germs; 63 jaor (20-4-1954) - directeur / streeктаolfunctionaris;
3. Baukje Bloemert; 62 jaor (4-4-1955) - redacteur;
4. Alja Kiers; 58 jaor (14-11-1958) - hoofd administratie / webbeheer;
5. Bert Rossing; 52 jaor (08-07-1965) - commercieel metwarker;
6. Abel Darwinkel; 49 jaor (14-08-1968) - streeктаolfunctionaris;
7. Rosalien Sattler; 38 jaor (31-08-1979) - receptionist / administratief metwarker;
8. Erwin Kikers; 25 jaor (14-01-1992) - communicatiemetwarker

Aj kiek naor de leeftiedsopbouw lig het in de lijn van de verwachting dat de helft van het personeel van het Huus van de Taol de kommende vier jaor met de beroepsmatige inzet veur de organisatie stoppen zal. Het bestuur en de directie van het Huus van de Taol hebt underkend dat het slim neudig is um op tied in actie te kommen um de kwaliteit en het wark van het Huus van de Taol veur langere tied op örder te holden. Daorum is der in 2017 een 'Personeelsbeleidsplan 2017-2021 opsteld' deur een externe adviseur.

Het doel van het personeelsbeleidsplan was um het volgende helder te kriegen:

- de HR-visie van bestuur en directie;
- de oplössing van het vervangingsvraagstuk;
- de kaders en doelstellingen veur het personeelsbeleid;
- de manier waarop de doelstellingen de komende jaoren bereikt wordt en hoe daarop stuurd worden giet.

In het personeelsbeleidsplan kuj feitelijk twee hoofdunderdielen onderscheiden:

1. Het beleid op personeelsgebied, waarin de doelstellingen en de beleidskaders veur het personeelsplan opschreven bint, maor ok kuj daarin vinden hoe de vervangingsvraagstukken oplöst worden kund.
2. Een plan waarin beschreven stiet hoe het beleid en de daarbij heurende doelstellingen de kommende jaoren daon wordt: een 'Routeplan' of 'Implementatieplan'.

In 2018 en volgende jaoren zuw warken an de oetvoering van het 'Personeelsbeleidsplan 2017-2021' zoas dat in het actieplan opschreven is.

1.4 Erkenning Nedersaksisch volgens hoofdstuk III van het Europees Handvest

Al weer te lang leden, namelijk in 2015, is duidelijk worden, dat paartie ministeries niet metwerken zult as der een herneid verzuuk daon wordt um erkenning volgens diel III van het Europees Handvest veur minderheidstaolen en taolen van minderheden. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken wol wal tot een positief risseltaot kommen, umdat het overtuugd was van de weerde en de positie van het Nedersaksisch. Der mus streefd worden naor een volweerdig functioneren van het Nedersaksisch in de regio's. De minister vun ok dat landelijke stimulering van het Nedersaksisch van weerde weden kan veur het functioneren van de gewestelijke en lokale democratie. SONT en de noordoostelijke overheden in Nederland bint met het ministerie van Binnenlandse Zaken overienkommen dat der een Convenant opsteld wordt, waormet het Nedersaksisch meer landelijke erkenning, stimulering en wardering kreg. Wij hoopt dat een dargeliek convenant in 2018 tiekend wordt. Het Huus zal zien best doen dat de afspraken in dit convenant naoleefd en oetvoerd wordt.

1.5 Bereiken jongeren

De sociale media bint dé platforms waar jongelu op komt. Dit vörmt ien van de wegen waarop wij ze prebeert te bereiken (zie ok 2.1.2). Wij wilt zien laoten dat de streeктаol echt van dizze tied is. Dat gaow in 2018 ok doen deur meer en betere films te maken en die op de sociale media te zetten.

Jongern bint ok veul te vinden op festivals. Ok daar is lichtkans nog winst te halen.

Oes Jongern Network giet zuch ok meer richten op de sociale media. Het organiseren van activiteiten wordt niet oetsleuten, maor het inslaon van die weg is te lastig bleken.

En vanzölf is der nog de weg van het onderwijs en griep we elke meugelijkheid an um in het veurtgezet onderwijs, het middelbaar beroepsunderwies en het hoger onderwijs promotioneel wark te doen.

2. Informatieverstrekking aan culturele organisaties en instellingen, particulieren en overheden

2.1 Promotiegerichte informatieverstrekking

Het stimuleren van het actief en passief gebruik van de Drentse taal in de meest brede zin van het woord, is de hoofddoelstelling van het Huus van de Taol.

Het Huus van de Taol is slim wies met de taal positievere houding t.o.v. de streektaal, zoals die de laatste jaren te zien is. Aan de andere kant is er ook zorg over de actieve beheersing van de streektaal onder jongeren. Hopelijk leidt de positieve grondhouding op den duur toch tot meer communicatie in de streektaal.

Het Huus van de Taol doet er alles aan veert te bouwen op de successen die er al boekt bint. Wij blijft zien laten dat streektaal echt van deze tijd is, dat daar alles in en met zeggen kunt, dat meziek in de streektaal een eigenheid heeft die maar zelden op een andere manier te bereiken is enz. Maar het is een kwestie van de lange adem en een stevige afkeer bleef het.

2.1.1 Algemene promotie

Met algemene promotie wordt alle activiteiten bedoeld die goed bint veur het actief en passief gebruik van het Drèents in alle lagen van de samenleving en op zoveel mogelijk maatschappelijke terreinen.

Veel activiteiten van dit beleidsterrein hebt raakvlakken met andere gebieden en bint daar mings niet van los te koppeln. Het werk op dit gebied is slim divers en is maar veur een deel lang van tevoren in te plannen. Vaak wor wij op vrij korte termijn neugd veur bijeenkomsten, markten, festiviteiten - al dan niet om ook een bijdrage te leveren aan het programma - die oet taalpromotieel oogpunt belangrijk bint. Deze vrijwilligers zorgt er met oes veur dat al die bijdrages leveren kunt. Veur de algemene promotie van taal en organisatie bint vanzelf promotiemateriaal nodig. Die heb we en aw dat nodig vindt ontwikkel we neien.

De verkoop van taalgerelateerde producten in *De Kiepsshop* - waarover hieronder meer - is duidelijk bedoeld om het Drèents aan te piden.

2.1.2 Communicatiemiddelen van deze tijd

In 2017 heeft het Huus van de Taol een stijgende lijn kunnen zetten op al haar social media platforms. De cijfers op een rijtje:

- Aantal likes op Facebook op 1 september 2016: 2.895

- Aantal likes op Facebook op 1 september 2017: 3.187

292 +

Doel veur 2018: 3500 likes

- Aantal followers op Twitter op 1 september 2016: 766
- Aantal followers op Twitter op 1 september 2017: 890
- 124 +

Doel veur 2018: 1000 followers

- Aantal volgers op Instagram op 1 september 2016: 290
- Aantal volgers op Instagram op 1 september 2017: 355
- 65 +

Doel veur 2018: 500 volgers

- Aantal connecties op LinkedIn op 1 september 2016: 334
- Aantal connecties op LinkedIn op 1 september 2017: 419
- 85 +

Doel veur 2018: 500 connecties

In 2018 mut het bereik op de social media wieder utbreid worden deur meer te doen met video. Metwarkers Bert Rossing en Erwin Kikers gaot zich daor met bezigholden. Beide hebt jaorenlange ervaring op het gebied van filmen, monteren, editen, voice-overs inspreken en al wat der meer bij kieken komt um filmpies op online media weg te zetten.

Op Facebook en Twitter wordt de succesformule *Spreuk van de Week* deurzet en utbreid naor een streeктаolquiz. Um aal week goed te begynnen, verschient de opgaves op de maondagen tiedens lunchtied online. Op vrijdag volgt de antwoorden. Wieder is met name Facebook hét podium veur het Huus van de Taol um het Drèents toegankelijk te maken. Dit wordt daon deur zoveul meugelk ding te delen die met het Drèents, streeктаol of taol te maken hebt.

Op Instagram sprek het Huus van de Taol een jonge doelgroep an en daorum wordt der aal meer berichten plaoit. Oflopen jaor is der weer een mooi aantal volgers bijkommen. Dizze stijgende lijn wordt deurzet deur regelmaotig van oes heuren te laoten met foto's. Bijveurbeeld foto's van 'achter de schermen'. Het is wal bleken dat oes publiek dargelijke foto's arg waarden kan. Op dizze manier betrek ie de mènsen nog meer bij de organisatie.

Op LinkedIn is het veur het Huus van de Taol zaak veural het netwerk uut te blieven breiden. Dit platform wordt dan ok met name gebruikt um op zakelijk vlak op te vallen.

Deur op de social media flink van oes heuren te laoten, probeer wij (jonge) mènsen an oes te binden. Vanzölf is ien van oeze strevens um de Drèentse taol springlevend te maken en holden under de jonge(re) bevolking van oeze provincie.

Vanzölf holdt het Huus van de Taol de media en wensen van dizze tied in de gaten. Waor meugelk spring wij in de gaten van de markt. In zien algemienheid beschouw wij elke inwoner van Drenthe as onderdeel van oeze doelgroep en veur elke doelgroep wil wij een passend aanbod hebben.

2.1.3 Umroepen en bladen

De metwarkers van het Huus van de Taol hebt over 't algemien een goeie verstandholding met de media. De liefde komt vanzölf niet van ien kaant en een lusternd, geïnteresseerd oor heurt er an beide kanten te weden. Zo zul wij an de iene kaant de neisgaarders zo volledig meugelijk van brandstof veurzien en as 't kan op specifieke hulpvraogen ingaon. An de aandere kaant vin wij het plezerig as journalisten/programmamakers oeze informatie serieus nimt. Vanzölf wil wij nooit op de stoel van de verslaggever zitten gaon. Wij hebt er begrip veur as de keus op aandere neisunderwarpen valt.

Het sprek veur zuch daw oes best doet de goeie relatie in 2018 zo te holden.

2.1.3.1 RTV Drenthe

RTV Drenthe is op veul gebieden een belangrieke en goeie maot. Wij bint er wies met dat der plannen bint um een vervolg te geven an de streeктаolquiz LOOS. Lichtkans zal die der in een aander jassie kommen, namelijk as underdiel van een tillevisiequiz die het hiele jaor deur op de Drentse umroep te zien is.

Wieder bint er een paar plannen in een vrog stadium:

- kommen tot een tillevisieprogramma veur kinder (een samenwerking van RTV Drenthe, Biblionet Drenthe en het Huus van de Taol);
- een neie oetvoering van een kinderliedtiefestival.

Beide plannen moet wieder ontwikkeld worden en dat kost nou ienmaol tied en geld. Beide bint betuun. Het is dus ofwachten of het lukt de bedoelingen tot wasdom kommen te laoten.

Op Radio Drenthe is de streeктаol prominent aanwezig. Waor meugelijk biedt wij oeze diensten an um programma's tot een succes te maken. As de umroep het wil, zal ok in 2018 een metwarker van het Huus van de Taol aal week gast in het radioprogramma De Brink weden op de dinsdagmörgens.

2.1.3.2 *Dagblad van het Noorden*

Met het Dagblad van het Noorden is de verstandhouding ok goed. Wij werkt samen as dat kan. Structureel levert het Huus van de Taol gien bijdrages meer, maor dat wil niet zeggen dat de Drentstaolige inbreng vort is. Met name op de maandagen stiet der een Drentstaolig gedicht en een column in de streektaol in de grootste kraant van Noord-Nederland.

Het is de bedoeling dat der ok in 2018 in de meertmaond weer een grote taolquiz in het Dagblad van het Noorden komt. Het Huus van de Taol mak de puzzel, döt de administratie en levert de priesen; het Dagblad zörgt veur plaatsing.

Vanzölf kreg het Dagblad van het Noorden de informatie en hulp die wij bieden kunt.

2.1.3.3 *Aandere omroepen en bladen*

Met de lokale umroepen en aandere bladen underhol we de contacten zo goed meugelk. Met paartie is een structureel contact. Deur sommige ambassadeurs van de taol en zien helpers (taolschultes en keurnoten) wordt volgens een vast tiedschema metwerkt an hoes-an-hoesbladen en een paar lokale umroepen.

2.1.4 *Overheden*

Met de provinciale en gemientelijke overheden heb we goeie contacten. Wij informeert de instanties zo goed meugelk en bint aaid bereid met raad en daod terwille te weden en waar meugelijk in de maande op te trekken. Wij bint bliede met de positieve benadering van zowat alle besturen in oeze previncie.

De previncie Drenthe is de overheid die het Huus van de Taol as preferente instelling meugelijk mak. De positieve samenwerking met de previncie wil we in 2018 geern zo deurzetten.

Met veer van de Drentse gemientes hef het Huus van de Taol een 'overienkomst tot veurdiel van beide partijen' ofsleuten; bij de aandere acht gemientes kun we ankloppen veur incidenteel geld en dan kuw wieder allén maor hopen op een positieve beoordieling. Het veurdiel veur het Huus van de Taol is de zekerheid van wat extra geld (€ 1250,- per gemiente per jaor). De gemientes kriegt materiaal, hulp bij streektaolactiviteiten en vermelding op websteden van het Huus van de Taol. In alle Drèntse gemientes bint oeze taolambassadeurs de actieve contactpersonen. Zie bint het verlengstuk van het Huus van de Taol en zörgt er deur heur enthousiasme en goeie contacten veur dat der aal meer streektaolige dinger in en met de gemientes oetvoerd wordt. Het sprek veur zuchzölf dat het inzetten van de beroepskrachten van het Huus van de Taol nog aal meugelk is en dat die met raad en daod ter wille bint.

2.1.5 Taolschultes en keurnoten

Het Huus van de Taol hef allén al in de personen van taolschultes en keurnoten umdebij niggentig enthousiaste vrijwilligers. Zie bint de ambassadeurs veur de streektaol op gemientelijk en plaatselijk niveau. Zie bint allemaol begaon met de streektaol en heur taak is het um die streektaol an te pidjern. Der is een tweerichtingenverkeer: de taolschulte giet naor de mèensen toe, maor het umgekeerde kan netzogoed gebeuren.

De taolschulte as ambassadeur hef drie hoofdtaken:

1. Representeren (is het plaatselijke gezicht);
2. Controleren (an de bel trekken as de streektaol argens onrecht andaon wordt);
3. Organiseren van activiteiten.

Elke taolschulte prebeert met vaste regelmaat een artikel in ien van de hoes-an-hoesbladen in de eigen gemiente plaotst te kriegen.

Der bint provinciale activiteiten waor alle gemientes metan doet, bijveurbeeld het veurlezen in meert en de warving van huusvrienden.

De taolschultes sluit wieder zoveul meugelk an bij plaatselijke activiteiten, maor moet der altied veur zörgen dat ze aandern niet in de wielen riedt.

Een maol of vief in 't jaor komt de taolschultes bij mekaar in het Huus van de Taol um over de lopende zaken te proten en plannen te maken. Twei maol in 't jaor is der een bijienkomst veur alle taolschultes en keurnoten. Dizze (zaoter)dag stiet in het tieken van het versterken van de binding en van deskundigheidsbevörderung.

Bij alles wat de ambassadeurs doet, kunt ze terugvallen op de metwarkers van het Huus van de Taol veur hulp en raad.

Ok in 2018 blief wij oeze taolschultes en keurnoten koestern.

2.1.6 De Kiepshop

De Kiepshop is de online (www.drenthecadeaus.nl) en fysieke kedogieswinkel van het Huus van de Taol. De webwinkel hef een tweeledig doel:

1. Ideëel: het wieder under de andacht brengen van het Drèents;
2. Commercieel: meer inkomsten veur het Huus van de Taol.

De naam kiek is ontliend an de vroggere kiekkerel (marskramer) die mit zien negotie in een maand of kovver (de kiek) langs de deuren gung. Combineerd mit 'shop' is het een naam mit olde en neie elementen.

Wij hebt mouwhemden, Drentse Doppers, gastendoekies, babymussies, slabbegies (um maar zo vrog meugelk mit het Drents te begunnen!), dienbladen, koffiebekers, placemats, ansichtkaorten, jute tassen en nog tal van aandere producten. Vanzölfs allemaol veurzien van mooie Drentstalige

teksten. Ok is een diel van oeze Drentse boeken te koop in de Kiephop. Der bint in 2017 neie producten bijekomen: duurzame boodschappentassen mit de tekst *Wie döt mij wat vandage*, koffiebekers mit spreuken as *Vernuvert oe dermit*, *Gloepends lekker*, *Kuj 't even wachten* en *Hej 't er an toe?* Wieder hew placemats emaaft mit allerlei Drentse woorden (ok beschikbaar veur restaurants). Het assortiment kaorten is aanzienlijk uutebreid mit felicitatie- en condoleancekaorten.

Naost de webwinkelverkoop bint er ok twee Drentse ondernemers dat de kiephopproducten verkooft: het Huus met de Belle in Echten en Collectie Jans Brands op Nei-Dordt. Wieder bint er undertussen ok boekhandels die oonze Drentse kedogies in heur assortiment opneemt. Wij hooft dit het komende jaor uut te breiden.

Sinds 2015 heb wij in het Huus van de Taol ok een eigen fysiek winkeltie daoras de Kiephopproducten verkocht wordt. Umdaw hier ok een TIP informatiepunt hebt, kooft er geregeld volk in oeze kedowinkel die wij aans wellicht niet zulden zien.

Umdat veul mènsen de achtergrond van de naam Kiephop niet kent én der een betere naam denkbaar is veur mènsen die via internet op zuuk bint naor een Drents kedogie, is de online-naam Kiephop per 1 meert 2017 veraanderd in www.drenthecadeaus.nl.

2.1.7 Donateur- / Huusvriendenactie

De donateurs van het Huus van de Taol en de Huusvrienden binnen in 2017 saomen brocht under de naam Huusvriend. Ze binnen der in twee soorten: Huusvriend en Huusvriend-Plus. De gewone Huusvrienden betaolen € 10,-- in 't jaor. Ben je Huusvriend-Plus dan betaol je € 27,-- en krieg je ok zes maol in 't jaor het blad Zinnig.

De Huusvrienden binnen de naobers die je steunen deur dik en dun. Heul belangriek vanzölf. Veur de steun, maor ok vanwege het geld. Vanaof meert 2017 is het Huus drok in de weer um meer Huusvrienden under dak te kriegten. Zo is der een maond laang de bosschup *Wor Huusvriend* oetzonden nao de streektaolkwis "Loos" op TV Drenthe. Ok is der extra aandacht west veur de Huusvrienden-actie tiedens het Lös Huus en het Drentse Ienakterfestival Kört & Goed.

Stand 15 maart 2016: 898 Huusvrienden

Stand 22 augustus 2017: 1.046 Huusvrienden

Stijging in 17 maonden: 148 = 14 %.

Ook in 2018 geit het Huus van de Taol op zuik naor meer Huusvrienden. Doel is een stijging van 20% = 209 neie Huusvrienden.

2.1.8 Bedrijfssponsoring

Naast de particuliere Huusvrienden hebben wij ok Bedrieffs-Huusvrienden. Dizze bedrieven sponsoren oons met € 100,-- in het jaor. Per jaor kunnen ze het contract opzeggen. Bedrieven met een hart veur het Drèents worden benaoderd um Bedrieffs-Huusvriend te worden. In 2017 dee de commercieel merwarker dit. Hij hef hulp kregen van de taolschulte van Emmen en wat wieze raod van een koppeltie keurnoten. Dit hef resulteerd in zeuven neie sponsoren. Het is een tiedrovend proces um mèensen te benaodern. De keurnoten zullen in 2018 zo meugelijk meer inschakeld worden um potentiële Bedrieffs-Huusvrienden te vinden en te vraogen. Doel veur 2018 is een oetbreiding met vieftig Bedrieffs-Huusvrienden.

2.1.9 Het Huus op pad

In 2018 wil e met het Huus van de Taol meer naor boeten treden. De plannen moet nog wieder oetwarkt worden, maor we denkt an een combinatie van een Boekenkrooi (hoes-an-hoes verkoop van oeze boeken in een bepaold dörp) en publieksactiviteiten in een Drentse plaats.

2.2 Informatiedienstverlening

Elkenien kan een beroep doen op de deskundigheid van de metwarkers van het Huus van de Taol. Met raod en daod stao wij overheden, burgers, instellingen half. Met de aandere streeктаolinstituten in het Nedersaksische taolgebied en Fryslân underhol wij een goed contact en over en weer help we mekaar waor dat meugelijk is.

2.2.1 Vraagbaak

De metwarkers van het Huus van de Taol wordt vaak um hulp vraogd. De vraogen bint hiel verschillend. Het kan gaon um schoelieren en studenten die een warkstuk of scriptie maken moet, um lu die een streeктаolige invulling an een evenement geven wilt, um vraogen over woordbetiekenissen of over de taol zölf, um gegevens van schrievers en zangers, um vertaolings van geboortekaorties of condoleancekaorten of kinderverhalen veur de schoelkraant enzowieder. Veul vraogen komt met de lienpost binnen.

Wij vindt het belangriek dat der vlot en adequaat reageerd wordt. Mensen huuft nooit lang op antwoord te wachten; binnen 48 uur kunt ze reken op antwoord of een aandere vörm van een reactie, bijveurbeeld as der meer tied neudig is um tot een bevredigende ofwikkeling van de vraog te kommen.

Ien gek kan meer vraogen as dat tien wieze taolmèensen antwoorden kunt. Aw der even niet oet komt, prebeer we via oes netwark tot een goeie beantwoording te kommen. Ok doew wal ies een oproep in de media, zeker in die waorin wij zölf een rol speelt.

Wij denkt dat een beheerlijk aantal vraogen niet bij oes terecht komt, umdat oeze webstee veurzöt in beantwoording. De vraag um (taol)hulp is de leste paar jaor redelijk stabiel en wij verwacht in 2018 dan ok weer umdebij 250 maol oeze diensten verlienen te kunnen.

Vanzölf gef het Huus van de Taol ok gevraagd en mangs ongevraagd advies an overheden, bedrieven, instellingen en particulieren op het gebied van taol, arfgoed en educatie.

2.2.2 Websteden

2.2.2.1 Webstee www.huusvandetaol.nl

Op de webstee van het Huus van de Taol vien ie informatie over de Drentse taal en andere wetenswaardigheden op streektaalgebied. Daornaost is er een activiteitenagenda waoras streektalige evenementen anekondigd wordt. Steeds meer instanties stuurt oons een berichie mit het verzuuk heur activiteit bij oons op de webstee te plaatsen. Op oonze webstee kuj via grote knoppen linken naar websteden as: Wiesneus.nl (gedichies, spellegies, verhalen, liedties en grappige dingen in het Drents veur kiender van de basisschoelleeftied), Drents veur Taolkaorten (hoe spreek ie woorden in de diverse delen van Drenthe uut?), Woordenboek van de Drentse Dialecten (het digitale Drentse woordenboek) en Schuppies en Schoegies (Drentse plantennamen). Wieder is er over oenze tidschriften en warkgroepen van alles te lezen op de webstee en is er natuurlijk plek veur oons belangrieke cursuswark.

De webstee van het Huus van de Taol wordt geregeld anevuld mit neis. Wij zult het bezoek en de inhold van de webstee kritisch volgen en anpassingen deurvoeren as daor anleiding toe is. Wij blijft oes best doen um de kwaliteit hoog te holden en daormet nog meer mensen met belangstelling van dienst te weden.

Op de website ziej in ien oogopslag wat de vief warkvelden van het Huus van de Taol bint. Dat gef veur bezukers een overzichtelijk beeld en vergemakkelijkt het zuken.

2.2.2.2 Webstee www.hetdrentseboek.nl

De webstee www.hetdrentseboek.nl, sinds september 2015 onderbracht bij de webstee www.huusvandetaol.nl, gef alle neudige informatie wat de uitgeverij angiet. Schrievers die van plan bint een boek uut te geven, viendt hier informatie over de criteria die der geldt. Vanzölf wordt hier de neie boeken van Het Drentse Boek prissenteed, maor ie kunt der ok schrieversfestivals, boekrecensies enzowieder tegenkommen. In de webwinkel van Het Drentse Boek, www.drentheboeken.com, staot de boeken overzichtelijk ofebeeld en kunt de klaanten hiel gemakkelijk boeken bestellen. Hier kuj alle boeken uut het lopende fonds van Het Drentse Boek kopen.

2.2.3 Lezingen en warkwinkels

Metwarkers van het Huus van de Taol geeft lezingen en warkwinkels. De vraag naor lezings is redelijk stabiel; umdebij viefentwintig maal in 't jaor wordt metwarkers van het Huus van de Taol vraagd. Dit aantal wil we in 2018 ok weer halen. De bestaonde lezingen wordt bijholden en, as 't neudig is, anpast. De tiekens van de tied wordt in de gaten holden. Waor meugelijk wordt gebroek maakt van neie media. Het gebeurt ok dat wij in het Huus van de Taol groepen ontvangt, die dan ok geern een lezing of warkwinkel wilt. Dit heurt tot de meugelijkheden, vanzölf tegen betaling.

2.2.4 Drèents Letterkundig Documentatiecentrum

In het DLD is het Drèents letterkundig arfgoed underbracht. Umdebij 350 letterkundigen hebt der een plekkie in kregen. Aal week wordt neie artikels en krantenberichten toevoegd. In 2018 gaow wieder met het inventariseren en catalogiseren van het anwezige materiaal. Met al dat wark bint aal week een paar vrijwilligers gedurende een dagdiel drok gangs.

Wij blijft het DLD under de aandacht van het pebliek (onderzoekers, studenten, schoelieren, leden van historische verienings, gemientes en aandere belangstellenden) brengen.

Met behulp van het materiaal oet het DLD verzörgt het Huus van de Taol publicaties, u.a. veur de eigen webstee.

2.2.4.1 *Digitalisering Drèents Letterkundig Documentatiecentrum*

Het wordt hoog tied dat der een begun maakt wordt met de digitalisering van het materiaal dat een plek hef in het DLD. In overleg met het Drents Archief hew Alescon vraagd om een offerte te maken veur gemiddeld twintig scans van kraanteknipsels en aander artikels van honderd schrievers.

In 2017 hew subsidie anvaard bij de provincie Drenthe en het Prins Bernhard Cultuurfonds. Wij hoopt daw in 2018 het belangriekste materiaol oet het DLD digitaliseren kunt. De digitaole knipsels wordt dan u.a. koppeld an de website van het Huus van de Taol en an de Drèentse encyclopedie.

2.2.5 Bibliotheek van het Huus van de Taol

Het boekenbezit van het Huus van de Taol is opnummen in een digitale catalogus. Neie ankopen en oetgaven van Het Drentse Boek kunt daorin gemakkelijk een plek kriegen. Mèensen kunt naor het Huus van de Taol kommen um de catalogus te raadplegen en de boeken in te zien. Zo ondersteunt de bibliotheek de informatiedienstverlening in het algemien en van het Drents Letterkundig Documentatiecentrum van het Huus van de Taol in 't biezunder.

De bibliotheek wordt bijholden deur een vrijwilliger, die um de twee week een dagdiel komt um neie oetgaves in te warken en um de bibliotheek op örder te holden.

Inmiddels is een andere vrijwilliger gang geweest met de cd's en zij zijn ondergebracht in de catalogus en hebt een overzichtelijk plekkie in de kast in de hal vonden.

2.2.6 Drenten in de Vrömde

In Drenthe ontstun tientallen jaoren leden de behoefte um het contact met Drenten in het hiele laand goed vast te holden. Vanoet het niet meer bestaonde Drents Genootschap (de Culturele Raod van Drenthe) weur der een sectie opricht die zich bezighel met die contacten. En ok vandaag an de dag bestiet dizze sectie nog onder de naam *Warkgroep Drenten in de Vrömde*. Een veurzitter en een tweetal bestuursleden, recruteerd oet de ofdielings in het laand, doet coördinerend wark. De warkgroep 'Drenten in de Vrömde' is nou het overkoepelnde, coördinerende bestuur van de negen Drèentse verienings, die der verspreid over Nederland nog bint. Veur de warkgroep is het Huus van de Taol het contactpunt. Het Huus van de Taol ondersteunt de warkgroep en adviseert as daar behoefte an is. Wij doet ok de financiële administratie.

In 2018 organiseert de warkgroep weer de zogenuumde Drentendag, waarbij alle leden van de nog bestaonde Drentse verienings in oes laand neugd wordt um veur een gezellige dag naor Drenthe te kommen. Naor verwachting zult umdebij 150 lu gevolg geven an de oetneudiging. Hiermet komt de vraag aal meer op hoe lang nog deurgaon worden met de Drentendag. Verjonging is der niet meer in de Drentse verienings en de behoefte um mekaar ienmaal in de twee jaor te ontmoeten is kleiner en kleiner an 't worden. De warkgroep is zich volledig bewust van de tanende belangstelling en is druk doende zich te beraoden op de toekomst, maor ok in 2018 blijft ze de contacten met de Drentse verienings underholden.

2.2.7 Kerkdiensten in het Drèents

De Warkgroep Drèentstaolige Kerkdiensten wil in 2018 wieder gaon op de weg die van 2007 of volgd is. De elf leden van de warkgroep komt elf maal in het jaor een dag bij mekaar in het Huus van de Taol um de ontwikkelings en evt. neie ideeën te beproten en um wieder te gaon met het vertaolwark. In twee groepen wordt warkt an het umzetten van theologische teksten in het Drèents. Oetgangspunt is de taol van Westerbörk en Beilen.

De liedgroep vertaalt liedern op een zodaonige manier, dat ze gebruikt worden kunt in de eredienst. In 2017 bint weer dik honderd vertaolde psalms en gezangen op internet publiceerd. Naodat de rechten veur publicatie verkregen bint en daarveur betaald is, kan elkenien de liedern zunder wiedere kosten downloaden. In 2018 wordt meer liedteksten naor het Drèents overzet. De biebeldgroep warkt wieder an het boek Exodus.

De warkgroep blef bekendheid geven an kerkdiensten in de streektaol, waarin ok leden van de warkgroep veurgaot. Der wordt oetgaon van tussen de vieftien en twintig diensten, waarvan vier

oetzunden wordt deur Radio Drenthe. Publicaties hierover verschient regelmaotig in de kerkbladen en de regionale kranten.

Het archief van de vertaolgroepen in het hiele Nedersaksische taolgebied is in 2017 overdragen an het Huus van de Taol, waar het een goeie plek in het documentatiecentrum kregen hef. De vertaolers underholdt individuele contacten, maor komt niet meer as groep bij mekaar.

Het christelijk Drèents projectkoor Met An Doen, een initiatief van de warkgroep, zal in een aantal Drèentstalige diensten de liturgie en de gemeentezang ondersteunen.

2.2.8 Aandere participanten in streeктаollaand

Met de aandere streeктаolorganisaties in Nederland wordt de contacten zo goed meugelijk underhouden. Dat gebeurt u.a. op initiatief van SONT, maor meer nog in aander verbaand. Wij holdt mekaar op de hoogte van ontwikkelingen en as 't kan en neudig is, staow mekaar half. Regelmaotig wordt der via tillefoon of lienpost overleg pleegd en proot we mekaar bij over initiatieven die der bint.

2.2.8.1 *Gezamenlijke Nedersaksische Portal / Website*

Het Huus van de Taol hef het initiatief nummen um de streeктаolorganisaties in het Nedersaksische taolgebied van Nederland meer mandielig optrekken te laoten. Verscheiden maol hef der overleg west, miestal in Beilen. As veurlopige eerste stap op de weg naor meer gezamenlijkheid wil wij in april 2018 een gezamenlijke portal/website realiseerd hebben. Het doel hiervan is dat belangstellenden veur een bepaalde streektaal op een makkelijke meniere en terloops in anraking koomt mit de aandere varianten van het Nedersaksisch. Waormit een groter publiek bereikt kan worden veur alle taalvarianten en as gevolg daarvan een groter podium veur schrievers en muzikanten realiseerd kan worden. Het mut een levendige interactieve website worden waar de bezuker uutedaagd wordt ok even deur te klikken naor de verschillende streektaalorganisaties. Het Huus van de Taol is de kartrekker van dit project.

2.2.8.2 *Lân fan Taal / Talenpaviljoen in Leeuwarden*

Ok wilt de Nedersaksische streektaalorganisaties gezamenlijkheid oetdragen in het Talenpaviljoen in Leeuwarden in 2018 as dizze plaots de culturele hoofdstad van Europa is. Elke previncie kan een plekkie kriegen in het Lân van Taal, maor daornaost wil we gezamenlijkheid oetstralen. In overleg met de organiserende Afûk prebeer we in 2017 de neuzen allemaol dezölfde kaant op te laoten wiezen, daw in mei en juni wat moois zien laoten kunt.

2.2.8.3 *Samenwarking op onderwijsgebied*

Deur meer samen op te trekken kan elke regio veurdieel hebben van mekaars verwörvenheden (zoas les- en cursusmateriaal, schriefwedstrieden, schrieversbijenkomsten, muziek in de streektaal). In dat kader hew bijveurbeeld vergaond overleg met Gelderland en Overiessel, die veul belangstelling hebt veur het tiedschrift Wiesneus en veur de website www.wiesneus.nl. Wij ondersteunt heur waar wij kunt en wij zulden het nog veul mooier vinden as 'de' Wiesneus een tiedschrift veur het hiele Nedersaksische taolgebied wordt.

2.2.8.4 *Streektaolconferentie in Leeuwarden*

De Stichting Nederlandse Dialecten (SND), waar alle streektaolinstituten oet Nederland en Vlaandern in vertegenwoordig bint en waarvan ok een warknimmer van het Huus van de Taol in het bestuur zit, organiseert op vrijdag 8 en zaoterdag 9 juni een streektaolconferentie bij de Fryske Akademie in Leeuwarden over de zin en onzin van taol- en dialectpropaganda.

2.2.9 Taolwetenschappelijk onderzoek, studie en publicaties

Ien van de streektaolfunctionarissen hef zuch de leste jaoren aal meer ontwikkeld tot taolspecialist. Hie onderhoudt contacten met wetenschappers oet het Nederlandse taolgebied en döt daar zien veurdieel met.

Van jannewaori 2013 tot en met oktober 2015 hebben der gemiddeld 800 mènskan an de tweeimaondelijkse taolenquête via www.hetverhaalvanhetdrents.nl metdaon. Dat hef een schat an taolkundige gegevens opleverd en vörmt - samen met aander onderzoek en literatuurstudie - de basis veur publicaties en radiopraoties in De Brink.

In 2018 komp der een publicatie oet over het systeem van verkleinwoorden in het Drèents.

In 2018 verzörg wij ok weer een wekelijkse bijdrage over de Drèentse taol in het radioprogramma De Brink van RTV Drenthe.

De taolkaartenwebsite - www.drenthe.digitaalkaart.nl - die in 2010 het web opgaon is, blef gruien en lat aal meer van de verscheidenheid van de Drentse streektaol zien. An 't èende van 2017 stunden der 300 taolkaarten op. In 2018 zal dat wieder gruien naor 320.

Het Huus van de Taol ondersteunt studenten en aandere taolliefhebbers die wetenschappelijk onderzoek doet naor 't Drents.

2.2.10 Vertaolwark

Het is belangriek dat de Drèentse taol zichtbaar is. Veur veul mensen is het Drèents veural een taol veur informeel, mondeling gebroek. Het lezen en het schrieven van de streektaol is evenwal niet zo stoer, maor dan mot het wal vaak en op veul plaotsen zichtbaar weden. Wij juicht het daarom toe

as instellingen, bedrieven, overheden, organisaties enz. heur publicaties ok of veur een diel in de streeктаol verschienen laot. Wij zegt dudelk ók, want de Nederlandse taol blef vanzölf op de eerste plaots staon. Het Drèents kan en wil daor gien vervanger van weden. Umdaw zo eigenwies bint, dat wij denkt daw aordig nuver vertaolen kunt, kan veur vertaolwark een beroep op oes daon worden. Veur non-profitorganisaties doew dat gratis. Commerciële instellingen betaalt veur het overzetten naor het Drèents € 0,15 per woord.

Behalve dat mensen via het veulvuldig zien van het schreven Drèents het woordbeeld opbouwt, is het van belang umdat organisaties, overheden enz. op dizze manier zien laot, dat ze de streeктаol hoog hebt.

2.2.11 Digitalisering tiedschriften en boeken

De wereld wordt aal digitaoler, ok de Drèentse wereld. Het Huus van de Taol giet daor in met en dat döt het Huus van de Taol geern, want wij vernimt de veurdielen van digitalisering daogelijks in oes wark. De landelijk bekende taolkundige en publicist Ewoud Sanders hef een apparaot waor e boeken en tiedschriften met scannen kan. Van die scans mak e weer een pdf-bestand en die kuj dan weer deurzuken op een bepaold woord, een zinnegie of een naam.

Boetendes is der tekst oet te kopieren en kuj 't in een wordbestand zetten. Hiel wat boeken bint undertussen digitaliseerd, net as alle jaorgangen van Oeze Volk en de tiedschriften van de leste jaoren.

In 2018 laot wij weer tien boeken digitaliseren. Vanzölf wordt ok de neie boeken en tiedschriften toevoegd an het bestand van digitaal beschikbare oetgaves veur literatuur- en taolstudie.

3. Organisatie van culturele activiteiten en evenementen

3.1 Meertmaond-Streektaolmaond

Meertmaond-streektaolmaond is de themamaond veur de promotie van de streektaol. Met de geweldige hulp van taolschultes, keurnoten en aandern kan het Huus van de Taol op het gebied van p.r., organisatie en coördinatie hiel wat doen. Gelukkig bint der aandere organisaties die ok van alles op streektaolgebied organiseert, zeker in de meertmaond.

Gemienten doet vaak ok meertmaondactiviteiten, op eigen initiatief of deurdat ien van oeze taolschultes ze anpidjert. Gemientes kunt altied een beroep doen op de beroepskrachten of taolschultes um tot een goeie invulling te kommen.

Vanzölf prebeer we in de media zoveel meugelijk aandacht an de streektaolmaond te geven. Under andern komt er weer een grote streektaolpuzzel in het Dagblad van het Noorden en zal RTV Drenthe naor verwachting extra aandacht an de streektaol geven.

3.1.1 Streektaolkwissen

In de gemiente Noordenveld wordt al veer jaor met veul succes een streektaolstried organiseerd. Het Huus van de Taol, de drei historische verenings en de gemiente Noordenveld bedèenkt de streektaolvraogen veur een soort Murphykwis of pubkwis, waar meer as honderd mènsen an metdoet. In meert 2018 wordt de viefde streektaolstried holden in Rowol (Roderwolde).

In de gemeente Tynaorl wordt in 2018 de daarde streektaolstried holden, organiseerd deur het Huus van de Taol in saomenwarking met de taolschulte en keurnoten van Tynaorl, ok met meer as honderd dielnemers.

In De Wolden, Coevern (Slien) en aander Drèentse gemienten bruukt ze het concept van de streektaolstried ok.

3.2 Streektaolevenementen

Het Huus van de Taol prebeert organisaties, overheden, enz. an te pirdjern streektaol (ok) een stee te geven op culturele evenementen en festivals. As daorveur keuzen wordt, doew oes best zo goed meugelk van dienst te weden um tot een nuver pregram te kommen.

3.3 Drentse quizen

In 2017 hef der weer een slim succesvolle Drentse taolquiz in het Dagblad van het Noorden staon. Veul mènsen hebt metandaon en der kwam veul positieve respons. Wij gaot ervan oet dat het Dagblad van het Noorden dizze succesvolle taolquiz ok in 2018 geern weer in de kraant wil. Daor is

nog gien definitieve toezegging veur daon, umdat oeze vaste contactpersoon met pensioen gaon is. Maor... het komt vast goed.

RTV Drenthe hef in 2017 veur de tweede maol de streeктаolquiz LOOS op alle warkdagen van de meertmaand oetzunden. Umdat de quiz slim populair is komt e der in 2018 ok weer. Het Huus van de Taol mak de - umdebij vierhonderd - vraogen.

In verscheiden gemientes wordt in 2018 een zogenuumde Streeктаolstried holden (zie 3.1.1).

3.4 Activiteiten veur jongern

In 2017 bint RTV Drenthe, Biblionet Drenthe en het Huus van de Taol begunt met plannen veur een tillevisieprogramma veur kinder. Het format wordt in het naojaor van 2017 ontwikkeld. Wal zeker is op veurhaand dat cultuur in algemiene zin het thema van het beoogde programma weden zal. De voertaol is Drents. Lichtkans komt er opnames in bibliotheken verspreid over Drenthe en zo meugelijk zult er in Drentse basisschoelen veurbereidingsessies weden.

As alle veurbereidingen naor wens verloopt, begunt de oetzendingen in september 2018.

De beoogde plannen van en veur oes "Jonge Honden Netwark" bint in 2017 bijsteld. Het is dudelk worden dat de jonge honden slim groots bint op Drenthe en zien taol en cultuur, maor dat ze het gemiddeld zo drok hebt met heur eigen leven dat 'echt' wat organiseren der simpelweg niet in zit. Oeze jonge honden gaot as netwark van ambassadeurs deur. Zie blijft veural via de sociale media contacten underholden en de bosschup oetdragen.

Initiatieven die specifiek veur jongern bint, moet nog ontwikkeld worden. Te denken valt hierbij under andern an het veurtgezet onderwies, maor concreet is hierover nog niks te melden.

3.5 Ienakterfestival 2019

Het ienakterfestival *Kört&Goed*, dat in 2017 veur de tweede maol plaatsvunden hef, was weer een prachtig succes. De organisatoren hebt erveur keuzen in meert 2019 vanneis een ienakterfestival te organiseren. De veurbereidingskemissie (Rob van der Ree, Leny Hamminga, Aly Mulder, Bert Rossing en Jan Germs) is undertussen begund met de veurbereidings veur de editie van 2019.

3.6 Peter van der Velde-jaor

Op 5 feberwaori 2018 is het honderd jaor leden dat de Noord-Drèentse schriever Peter van der Velde geboren wör. Het Huus van de Taol, de gemeente Noordenveld, de historische vereining Roon en de bibliotheek in Roon maakt van 2018 een Peter van der Velde-jaor met een startbijienkomst, een schriefwedstried en aandacht veur 't wark van de schriever Van der Velde in De Krant. Aander culturele instellings in de gemiente Noordenveld wordt neugd om met an te doen.

4. Vraaggestuurde ontwikkeling van streektaoeducatieve producten

Het Huus van de Taol hef der nao de leste docentencursus - die in 2014 twintig neie lesgevers opleverd hef - een nuver kader an goed onderlegde vrijwillige metwarkers bij kregen. Vrij veul docenten doet aander wark in het Huus van de Taol as allén datgene waor ze in de eerste plaats veur opleid bint en functioneert nou as naokieker, taolschulte, keurnoot, wiesneusmetwarker, ontwikkelaar van lesmateriaal, warkgroeplid e.d. Daor bin wij as Huus van de Taol slim wies met. Gelukkig is het tal an cursussen in 2017 beheurlijk stegen en wij hoopt vanzölf dat dizze tendens zuch deurzet en dat oeze - veur een diel neie - lesgevers ok op dat gebied an de bak kunt.

As wij an streektaoeducatie denkt, dan heb we het feilijk over erfgoededucatie (al dan niet in combinatie met goed taolonderwies). Het Huus van de Taol hef een roem aanbod op het gebied van educatieprojecten en -materialen, dat in 2017 ok weer oetbreid is met prachtige dinger as bijveurbeeld de *Wiesneus 2017* en opdrachten bij hiel veul items op www.wiesneus.nl.

Met Compenta (de stichting die vörmd wordt deur K&C Drenthe, ICO, Kunstbeweging en Scala) heb wij in 2017 overleg voerd um oes aanbod op het gebied van erfgoededucatie (nog) beter in het onderwies landen te laoten. Wij sluut an bij het cursusanbod richting lesgevers dat Compenta oetvoert. In samenwerking met Compenta gaow wark maken van deskundigheidsbevörderung op het gebied van taolig arfgoed. Het aanbod an naoscholing giet naor alle schoelen, waarbij lichtkans een rol veur de negen pilotschoelen in het kader van *Drents en Duuts in het onderwies* weglegd is. Ten bate van de naoscholing stel wij een pasklaor (beginners)pakket samen.

In de verscheiden netwerken van cultuurcoördinatoren - waor de vier Compenta-partners achter zit - breng wij oeze projecten en materialen under de aandacht. As het meugelijk is - maor dat verschilt per netwerk - verzörg wij een presentatie in netwerkbijienkomsten. In 2017 is dat under andern in Beilen (op een naoscholingsbijienkomst veur umdebij 35 cultuurcoördinatoren in het Huus van de Taol) en Emmen gebeurd. Ok hef der geregeld overleg west met Marieke van Ginkel, die namens K&C Drenthe de activiteiten en het cursusanbod van Compenta coördineert. In 2018 gaow wieder op het pad dat inslagen is.

4.1 Cursussen veur groten

Zowal Old- as Neidrenten wilt en kunt les kriegen over de Drentse taol en cultuur, belangriek veur het anfietern van de belangstelling. Het Huus van de Taol hef zes cursussen veur dit doel.

In 2013/2014 hef het Huus van de Taol twintig neie docenten een gedegen opleiding geven. Met dizze neie, enthousiaste groep lesgevers heb wij in 2017 de belangstelling veur oeze cursussen een impuls geven met dik honderd cursisten as risseltaot. Wij blieft der ok in 2018 haard an trekken en hoopt dat wij dan an zo veul meugelijk mènesen een cursus geven kunt.

4.1.1 Kom-in-de-Kunde

Dizze eerste oriënterende cursus bestiet oet drei lessen van twee uur. Het is een eerste kennismakende cursus met de Drentse taol en cultuur.

4.1.2 Drenthecursus

Dizze cursus bestiet oet acht bijienkomsten van twee uur en wordt het miest geven. Cursisten leert niet allén over de taol, maor een veulheid van onderwarpen oet de Drentse cultuur komt an de orde. In 2016 en 2017 hew dizze cursus met hulp van oeze docenten anpast an dizze tied, door gaow in 2018 wieder met.

4.1.3 Dieper-deur-Drenthe

Dizze cursus bestiet oet negen lessen van twee uur en wordt net as de Drenthecursus geven in het Drèents. Je kunt het feitelijk zien as een vervolg op de Drenthecursus; we gaot (de naam zeg het al) dieper op de taol en cultuur van Drenthe in.

4.1.4 Spellingcursus

In vief lessen van twee uur kuj bij het Huus van de Taol leren hoe de Drentse spelling in mekaar zit.

4.1.5 Broescursus Drèents

Der is aal meer belangstelling veur oeze zogenuumde broescursussen: een snelle cursus waarin cursisten in een uurtie op een schiere en underholdende manier les kriegt. Dizze broescursussen bint in 2017 een maol of acht geven en dat aantal perbeer wij in 2018 ok weer te halen, met name in meertmaond-streektaolmaond is der belangstelling veur.

4.1.6 Moi!

Moi! is een cursus van veer bijienkomsten, speciaol veur lu die beroepsmaotig in contact komt met de Drentse taol. Die cursus is beveurbeeld geschikt veur warknimmers van RTV Drenthe en ambtenaoren en bestuurders van de gemiente en de previncie.

Previncie en gemientes waormet het Huus van de Taol een 'overienkomst tot veurdiel van beide partijen' huuft veur de Moi-cursus niet te betalen.

Ok RTV Drenthe kan in het kader van de goeie samenwerking dizze cursus gratis veur de warknimmers ofnimmern.

4.2 Veurschoelse educatie

Het preject *Klaor veur de start* is maakt deur onderwiesorganisatie ABCG (nou opgaon in Cedin),

welzijnorganisatie Sedna en het Huus van de Taol. De drie instellingen bint elk vanoet heur eigen invalshoek veur 100 % overtuugd van de weerde van taolstimulering deur het inzetten van de streektaol. Evengoed is het preject nao het oetpreberen niet of nauwelijks nog ofnummen, al wordt het bijheurende leesboek + warkboekje wal gebroekt in de VVE-sector.

Het Huus van de Taol is allén maor incidenteel actief in de VVE-sector, namelijk as der van die kaant verzuken komt.

4.3 Basisonderwies

Via Compenta prebeer we oes aanbod arfgoededucatie beter in het onderwies landen te laoten (zie de algemiene inleiding bij dit hoofdstuk).

Elke basisschoel in Drenthe kan an de slag met streektaol. Dat kan op incidentele basis; dat kan via prejecten; dat kan structureel. In het kader van arfgoededucatie en op het gebied van oetdagender taolonderwies is materiaal veurhanden.

Hiel mooi is het dat de webstee www.wiesneus.nl, die in 2015 lanceerd is, dé plek is waor alles bij mekaar bracht wordt op het gebied van Drents onderwiesmateriaal en achtergronden van streektaol en meertaoligheid. In 2018 wordt de website wieder vuld.

Noadat in 2016 het preject *Het jaor deur met Drentse kinderliedties* ofsleuten is en een twintigtal prachtige gelegenheidsliedties opleverd hef, is het niet bij het allén oplevern van het product bleven. As eerste hew het kinderliedtiesfestival organiseerd, dat oetzunden is op TV Drenthe in december van dat jaor.

Alle liedties komt in de loop van 2017 en 2018 veur alle schoelen beschikbaar via www.wiesneus.nl.

Wieder komt er in de gemientes Aa en Hunze en Assen een vervolg in de vörm van metzingconcerten veur de groepen drie en vier. In Aa en Hunze doet alle schoelen metan. Nao zanglessen in de klas, waarbij liedties leerd wordt en een veurbereidingsbijienkomst veur de lesgevers bint er op 27 en 28 meert 2018 metzingconcerten. Een tweetal in de Bethlehemkerk in Gieten en twee in het witte kerkje van Gasselt.

Het tal an schoelen dat in de gemiente Assen metdöt, is nog niet bekend. Wal bint de metzingconcerten alvast inland: op 22 meert in De Schalm.

De organisatie van dit preject lig veural in handen van K&C Drenthe, waarbij het Huus van de Taol ondersteunend is.

4.3.1 Veurlighting

Veurlighting in de richting van het onderwies blef neudig. Gelukkig bint er aal meer lesgevers, die weet dat meertaoligheid een geweldige riekdom is en dat streektaol ok een underdiel van die meertaoligheid weden kan.

In 2017 bin begunt met het oetbrengen van een digitaal kwartaalbericht veur het basisonderwies met as titel *Meer-taolig*. Dit kwartaalbericht wordt samensteld deur de beide makers van het onderwiespakket *Echt waar? Écht waar!* en het Huus van de Taol.

Allén een mailing naor de schoelen toe is vanzölf niet genog. Het Huus van de Taol grep alle middeln an um veurlichting te geven over de weerde van streektaol, ok in het onderwies. Wij prebeert dat informerend te doen, zunder belerend te weden of het vingerdie op te heffen. Het gebeurt via lezings op zakelijke olderaovends, de sociale media, op onderwiesbijienkomsten, informatie die koppeld wordt an prejecten en gao zo maor deur.

4.3.2 Streektaoeducatie as underdiel van erfgoededucatie

Aw proot over erfgoededucatie dan kan streektaol daor prima een plek in kriegen. Der bint hiel wat meugelijkheden (een Drèents veurleesuurtie, warkwinkel, Peter en de wolf in het Drents, zingen e.d.). Het is goed um het aanbod of te stemmen met Compenta (zie hierveur).

4.3.3 Speulenderwies

Schoelen kunt ok de leskist 'Speulenderwies' een tiedtie tot heur beschikking kriegen. In dizze leskist zit vief underdielen:

- *Zuuk bij mekaor* (een memoryspel met Drèentse woorden en plaaties);
- *Woordenquiz* (een spel over interferentie);
- *Het jaor deur* (veer prootplaten met woordkaorten);
- *Drenthespel* (een groepsspel over Drenthe én het Drèents);
- *Drenthe in 12 volksverhalen* (twaalf bekende Drèentse volksverhalen in het dialect van de streek waar het verhaal zuch ofspeult, mét opdrachten).

'Speulenderwies' kan van groep 3 of gebroekt worden. *Het jaor deur* is veural geschikt veur groep 3 (eventueel 4). *Zuuk bij mekaor* is veural veur de underbouw. De aandere spellen bint veur midden- en bovenbouw.

'Speulenderwies' kan deur schoelen anvroegd worden bij het Huus van de Taol. Allewal de leskist al meer as tien jaor leden ontwikkeld is, voldöt e nog wal al is anpassing - en eventueel oet de roulatie halen - anstaonde.

4.3.4 Lesmateriaal

Aal jaor ontwikkelt het Huus van de Taol der lesmateriaal bij en daor gaow in 2018 met wieder.

Veur een belangriek diel is dat lesstof veur kôrte tied. Veur structureel gebroek is der vanzölf oes lessenpakket *Krummels* en ok *Jamero* en *Het Jaor Deur (met Drentse kinderliedties)*. Ok is de mooie lessencyclus *Echt waar? Echt waar!* der in 2016 bij kommen, een combinatie van geschiedenis,

begriepend lezen, Nederland en Drents). As onderdeel van het veurlezen in en rondum de meertmaond is der weer een nei tidschrift *Wiesneus* bij kommen. Wieder is der incidenteel lesmateriaal verbeterd (*Drents is een schat - een schat van een taal*). Op de pabo in Emmen bint u.a. prentenboeken maakt.

Het duidelijk en overzichtelijk op een website bij mekaar brengen van alle veurraadige lesstof gebeurt op www.wiesneus.nl, die verder ontwikkeld wordt.

4.3.5 Kört wark op schoelen

Wij hebt vanzölf het liefst dat alle basisschoelen in Drenthe structureel aandacht an de streektaal geeft. Wij hebt de heilige overtuging dat het oet cultureel perspectief en oet taolig oogpunt geweldig goed veur kinder weden zul. Jammer genoeg denkt niet elkenien der zo over. Daorum stimuleer wij ók het incidentele wark op schoelen. Gelukkig weet schoelen oes te vinden en schakelt ze oes in um met raad en mangs ok met daod bij te staon.

Een geweldig mooie incidentele activiteit is het veurlezen an basisschoelkinder, dat via oeze taolschultes organiseerd wordt. In 2017 is an maor liefst 22.291 kinder veurlezen. Dat is een geweldig succes. En al is het maor een incident, het blef de kinder wal bij. Boetendes kreg elk kind waar an veurlezen is een Junior-tidschrift (de *Wiesneus*), dat de aandacht blievender mak.

4.4 Veurtgezet onderwijs

4.4.1 Algemien

De streektaal blef in het veurtgezet onderwijs een ondergescheuven kind. Der bint een stuk of wat schoelen die aal jaor een preject met een streektaolige invulling doet, maor dat bint er te weinig. Wij blijft perberen om het veurtgezet onderwijs in contact te brengen met de streektaal.

4.4.2 Kört wark op schoelen

Schoelen die het Drèents under de aandacht van kinder brengen wilt, zul wij naor vermogen helpen. De contacten met de schoelen waar we aal jaor actief bint, hol we warm. We prebeert op meer schoelen an 't wark te kommen. Körtlopende prejecten, die we samen met aandere instellings oetvoeren kunt, zuw niet oet de weg gaon.

4.5 Middelbaar beroepsunderwies

Veur het middelbaar beroepsunderwies hef het Huus van de Taol een module streektaal ontwikkeld: een serie van drie warkwinkels van anderhalf uur, waarbij een drietal cursusboekies en powerpoints as begeleidend materiaol dienst doet. Op het Drenthe College in Emmen is dit

streektaolige diel van de opleiding oetprebeerd. Zowal studenten as onderwiesgevendens op het Drenthe College waren positief, maor de weerde van gedegen streektaolunderwies in de opleiding wordt klaorblikelijk niet underkend. Dat is jammer en niet terecht, getuge het onderzoeksrapport van Josine Loeven over de meerweerde van het gebroek van streektaol in de zörg. De titel van het rapport is 'Als je plat kunt praten, moet je het niet laten'. Veur een belangriek diel is dat ok de bosschup: proot plat aj dat kunt, want de zörgbehoevende klanten vaart er wel bij.

De pogingen um meer voet an de grond te kriegen hef in 2017 feilijk maor bar weinig risseltaot had. Het is ofhankelijk van individuele lesgevers of der op het gebied van meertaoligheid meer gebeurt in het middelbaar beroepsunderwies. Naor verwachting zal dat in 2018 niet aans weden, maor gestaoge jagers vangt de dikste hazen en daorum... blief wij het preberen.

As veurbeeld van een individuele lesgever die de weerde van streektaol wal underkent, kuw Nicole Huls van het Drenthe College in Emmen numen. Zie wil in 2018 een prejectweek over Drents en meertaoligheid organiseren. Zie hef het Huus van de Taol daorbij um ondersteuning vraogd, die vanzölf geern verliend wordt.

Ok wordt er in 2018 lichtkans weer warkwinkels geven, ofhankelijk van de vraog vanzölf.

4.6 Hoger beroepsunderwies

Wat het hoger beroepsunderwies angiet, is de andacht ok in 2018 veural richt op de pabo in Emmen (Stenden Hogeschool). Wij bint er slim wies met dat het actieplan "Bevordering van het Drents en het Duits in het onderwijs" in 2016 in warking gaon is. De structurele plek veur de streektaol in het curriculum lig dan beter vast. Het Huus van de Taol is betrökken bij de taolactiviteiten op Stenden Hogeschool en hef zitting in de klankbordgroep. In de begeleiding van de negen pilotschoelen die an Drents doet, speult het Huus van de Taol een rol.

5. Verzörging van publicaties in de Drèentse taol en over Drenthe

Het Huus van de Taol ondersteunt meinsen en organisaties die te maken hebt mit het uitgeven van boeken en publicaties in Drenthe en het stimuleren van het Drents.

Wij zuukt contact mit aandere uitgevers, culturele instellings en verenigings as er meugelijkheden bint um meer meinsen in contact te brengen mit de Drentse schrieverij.

In 2018 staot op het program:

- Uutgave van boeken en e-boeken (zie ok 5.2).
- Het onderhouden / uutbreiden van contacten mit culturele organisaties waar eventueel meertalige projecten mit op te zetten bint, bijv. beeldende kunst- en muziekorganisaties, musea en galleries, Drents Archief.
- Anlevern van materiaal veur diverse neisbrieven, zoas die van K&C Drenthe.
- Hölpn mit vertalings.
- Contact zuken mit organisaties mit as doel boeken/bundels veur een deel via die kanalen of te zetten of te financieren, bijv. Drents Landschap of Marketing Drenthe.
- Het ondersteunen van schrievers die in eigen beheer een bundel wilt maken. De ondersteuning bestiet uut redactionele begeleiding, spellingsuniformering en vormgeving en productie.
- Het Huus van de Taol ondersteunt activiteiten daoras Drentse schrievers bij betrökken bint, o.a. deur het geven van advies en invulling van het programma. Dat geldt bijveurbeeld veur bibliotheken, culturele verenigings, verzorgingshuzen en verenigings van Vrouwen van Nu. Schrievers kriegt de meugelijkheid heur wark te prissenteren op dizze podia en heur naamsbekendheid te vergroten.
- T.g.v. meertmaond-streektaalmaond wordt veur kiender het tiedschrift *Wiesneus* emaaft, dat wordt verspreid op de Drentse basisschoelen. Hier kunt kiender en heur leerkrachten en olders kennismaken mit eigentiedse verhalen en gedichies in de streektaal. De oplage van *Wiesneus* zal in 2018 umdebij 25.000 wezen.

5.1 Begeleiding en ondersteuning schrievers

- Schrievers van Drentse teksten kunt heur wark anbieten an de redacteur of een aandere mitwarker veur advies en correctie of veur eventuele beoordeling. Ok schrievers die niet direct publicatie veur ogen hebt, kunt zo heur eigen schrieverij verbeterern.
- Bij het Huus van de Taol bint drei schriefgroepen actief. Zij kooft van september tot mei bij mekaar in Beilen en bespreekt mekaars wark.

- Mit het oog op kwaliteitsverbetering wordt veur schrievers cursussen egeven. In 2018 bestiet de begeleiding van de neie schriefwarkgroep veur de helft uut literatuurtheorie. Dit um te proberen een gezamenlijke begunsituatie te kriegen, wat bespreking makkelijker mak. Daornaost biede wij alle schrievers in februari/maart een cursus social media an, mit as doel dat schrievers onder de knie kriegt hoe ze zölf gebruik kunt maken van de neie media um heur wark meer bekendheid te geven. In februari komt er ok een masterclass PR veur schrievers die al publiceerd hebt. Dizze wordt geven deur Mariët Meester, bekend u.a. van het boek *Koloniekak*. In het naojaor organiseer wij een masterclass poëzie schrieven veur ervaren schrievers. Veur dizze iendaagse cursus vraoge wij een landelijk bekende schriever zien kennis mit heur te delen. Op de dag van de priesuutreiking van de Schriefwedstried bint der diverse workshops die mit het onderwarp van de schriefwedstried te maken hebt. Alle deelnemers an de schriefwedstried kunt daor gratis an mitdoen.
- Deur projecten te bedeknen wordt schrievers uutedaagd nei wark in het Drents te schrieven. Bij boeken over natuur of geschiedenis van Drenthe wordt actief ezöcht naor meugelijkheden veur schrievers um bijdragen te levern. Veur het neie Tiedschrift Zinnig wordt per nummer een thema bedacht. De opdrachten daorveur kunt schrievers anzetten tot het maken van nei wark.
- Bij alle activiteiten van het Huus van de Taol wordt onderzöcht of der meugelijkheden bint veur begunnende schrievers um ervaring op te doen. (bijv. in RTV Drenthe's Hemmeltied)

5.2. Boeken en e-boeken

Bij het uitgeven van boeken en tidschriften hef het Huus van de Taol/ Het Drentse Boek te maken mit uitdagings as:

- Het vienden van een nei publiek veur oeze publicaties.
- Oeze uitgeverij hef mit dezölfde invloeden van neie ontwikkelingen op de boekenmarkt te maken as elke aandere uitgeverij. E-boeken, boeken op het internet en neie vormen van schrieven (Blogs, Zeer Korte Verhalen - Twitterverhalen bijveurbeeld) maakt het neudig die voortgang nauwlettend in de gaten te holden. Het Huus van de Taol is veurbereid op neie stappen as die neudig bint, der wordt e-boeken emaaft en er kooft boeken as pdf-downloads beschikbaar op oeze webstee (bv. Drentse Literatuurgeschiedenis deel 1 en 2).

Echter: Nog steeds bint ok (inter-)nationale uitgevers mit betrekking tot e-boeken ofwachtend, umdat de verkoop van e-boeken ok in 2017 nog steeds stark achterblef bij het fysieke boek. Uuteindelijk is de e-boekverkoop nog mar 5,9 % van de totale boekverkoop. In Amerika waar de

verkoop een veel grotere vlucht nam, is al een paar jaar een geliekblievende lijn te zien. Het is nog steeds onzeker welke kaante de ontwikkelings op gaot, en dat kan ok hiel arg per genre verschillen. De percentages verkochte e-boeken van Het Drentse Boek bint daorin niet aans as de landelijke trend.

- Oeze uitgeverij kös derveur um jaarlijks minimaal twee boeken ok as e-boek uut te geven. Daorbij is het utgangspunt dat het soort boek bepaolt welke daorveur in anmarking komp. Een historisch naoslagwark of dichtbundel is niet geschikt as e-boek; een roman, novelle of literatuurgeschiedenis wel.

- De ontwikkeling van neie communicatievormen hef as bijkomend effect dat schrievers waarvan het manuscript ofewezen is deur de uitgeverij ok zelf heur boeken via internetanbieders kunt laoten printen voor absurd lege priesen. Er is gien enkele kwaliteitsgarantie en verkoop mut deur heurzölf gebeuren.

Dat betiekt concreet dat er geregeld bundels verschient waarvan de spelling en opmaak bedroevend slecht. Dit is schadelijk veur het Drents, umdat daormet de suggestie ewekt wordt dat “iedereen maar wat doet”. Onder het motto: if you can’t beat them, join them, is het Huus van de Taol een tegenoffensief begund deur de meugelijkheid te bieden dat schrievers - tegen een redelijke vergoeding - gebruik maken kunt van de adviserende diensten en deskundigheid van het Huus van de Taol, m.b.t. spelling, redactie en productie.

- In 2018 kooft er zo’n zes à zeuven neie boeken uut, waarbij rekening holden wordt mit een goeie verdeling van commerciële en ideële uitgaven. As het ienigszins meugelijk is, zal der een evenwichtige verdeling wezen tussen proza en poëzie en tussen fictie en non-fictie. Vanzölf is ien en aander ofhankelijk van het aanbod. Herdrukken wordt der maakt as dat neudig is. Verkoop van zowel papieren as digitale boeken, giet via de reguliere Drentse boekhandels en oeze eigen webwinkels.

In veurbereiding veur 2018 bint in elk geval de volgende boeken:

- *Dat ik besta komt door de taal*, Lukas Koops
een portret van Gerard Nijenhuis
- *De paddenvanger*, een Drentse speurdersroman Anne Doornbos (ok as e-book)
- *Gedichten* Rieks Siebering
- *Wat vliegt daar voor gespuis?* Jan van Ginkel
- *Binnenkort uitverkocht*, olleke bollekes samenstelling Rob Boudestein
- *Dikke Fietsverhalen* Jan Germs en Jans Polling (ok as e- book)

5.3. Tiedschriften

5.3.1 Drents Letterkundig tiedschrift *Roet*

Het Drents Letterkundig tiedschrift *Roet* zal in 2018 veer keer verschiene. De redactie bestiet uut Lukas Koops, Jan Harbers en Ton Peters. In 2017 is der een neie (gast)redacteur bijkomen namelijk Sacha Landkroon uut Eelde. Zij bint gezamenlijk verantwoordelijk veur de inhoud. *Roet* publiceert zowel streektaalige- as Nederlandstalige poëzie en proza. Neie boeken wordt bespreuken waarbij het streven is dat de recensent gien directe betrökkenheid hef bij de Drentse schrieverij. Hoewel de redactie verantwoordelijk is veur de inhoud van *Roet*, zul wij der op letten dat er genog Drentstalig werk plaatst wordt. Jaorlijks kan er een themanummer verschiene.

Aal jaor organiseert de redactie een schrieverscafé. Dit schrieverscafé is bedoeld um schrievers te inspireren en um de onderlinge contacten tussen schrievers te bevordern.

5.3.2 Tiedschrift *Zinnig*

In 2016 hef het Huus van de Taol een nei tiedschrift ontwikkeld met de naam *Zinnig*. Dit neie tiedschrift is in de plek kommen van de tiedschriften *Maandewark* en *De Taolkraant*. Eind febrewari 2017 is het eerste nummer van *Zinnig* verschenen.

Zinnig is der kommen um de neergaonde beweging van het aantal lezers um te bugen naor een stijgende lijn. Daormet is in 2017 een begun maakt. We hebt nou een stijgende lijn wat lezersaantallen te pakken en dat wil wij het kommende jaor wieder uitbreiden. Met *Zinnig*, een magazineachtig blad, wordt probeerd een grotere en ok jongere doelgroep an te spreken. In het tiedschrift staot interviews, columns, taolweeties, recensies, foto's, recepten, puzzels, informatie van het Huus van de Taol en Drèentstaolige strips. Vanzölf ontbrek het ok niet an mooie Drèentse verhalen en gedichten.

Het blad telt 32 pagina's en komp zes keer in 't jaor uut. *Zinnig* hef op dit moment een oplage van 2500 stuks. Doel is um dat in 2018 uut te breiden naor 3000.

Ok kunt abonnees in 2018 het blad digitaal lezen mit de *Zinnig*-app.

5.4 Eigen publicaties

5.4.1 Wetenschappelijke publicaties

Het wark veur het Drents verkleinwoordenboek, een beschrijving van het systeem van Drentse verkleinwoorden op basis van gegevens van de internetenquête *Vraag & Antwoord*, het *Woordenboek van de Drentse Dialecten* en deur middel van literatuurstudie is zo goed as klaor en

zal in 2018 oetkommen.

5.4.2 B'ART 2019

In de leste maonden van 2017 gaow bekieken of der ok in 2018 weer een *B'ART* samensteld wordt. De eerste edities bint geweldig goed ontvangen. De oetgave van 2017 (*B'ART 2018*) is weer geweldig goed worden, maor het boek mot substantieel meer verkocht worden um het ok financieel meugelijk te maken dit jaarboek blievend oet te geven. Op het moment van schrijven van dit warkplan is de kans fifty-fifty dat er in 2018 weer een *B'ART* komt.

5.4.3 Moi! Kuj 't even wachten?

De oetgave *Moi! Kuj 't even wachten* vertelt op een plezierige, leegdrempelige manier wat dinger over het Drents. Dat er ok een portie humor in verwarkt is, sprek hiel veul mènsen an. Het boekie wordt dan ok slim wardeerd en is veur een koppel volk een eerste of tweede stappie op weg naar meer kennis van streektaol en een positievere kiek derop. In 2018 komt er lichtkans een herdruk van dizze oetgave, die as premotiemiddel gebroekt wordt.

5.5 Toneelfonds

Het Huus van de Taol is in het bezit een groot aantal Drentstaolige toneelstukken. Het giet um kwalitatief goeie stukken, die um wat veur reden dan ok niet bij de reguliere oetgevers te laande kommen bint. Dat is jammer. Drentstaolig toneel is een belangrieke drager van de taolcultuur. Ienmaal in 't jaor vertel wij alle Drentse toneelverenings welke stukken wij hebt. Wij gebroekt marktconforme priesen, want het is niet oeze bedoeling um de bestaonde oetgeverijen in de wielen te rieden.

In oes toneelfonds heb wij o.a.: blijspeulen, ienakters, kluchten, klassieke stukken, damestoneel, kiendertoneel, kerststukken. In alle genres bint stukken beschikbaar. Schrievers van toneelstukken kunt neie stukken bij oens anbieten.

Een kleine redactie, bestaonde uut twee prominenten van de Drentse toneelwereld, beoordielt de stukken en schref een format. Dit format wordt publiceerd op de webstee van het Huus van de Taol. Zo kunt toneelverenigen in huus het anod bekieken en heur keuze maken. As der (nei) aanbod is, zul wij in 2018 weer een stuk of wat toneelstukken op de webstee zetten.

5.6 Taal an Taofel

Het Huus van de Taol organiseert activiteiten um zo een podium te bieden an (ankomende) schrievers en muzikanten. Taal an Taofel is zo'n activiteit.

In Dwingeloo, Noord-Sleen en Vries wordt op veer zundagen in 't jaor een programma anbeuden dat bestiet uut poëzie, proza, muziek en lekker eten. Veurnamelijk in de streektaal. Het aantal bezukers van Taal an Taofel is redelijk constant en wij reket in 2018 weer op zo'n 800 meinsen. De organisatie van Taal an Taofel is in handen van vrijwilligersteams van 3 à 4 personen. Het Huus van de Taol ondersteunt en begeleidt dizze vrijwilligers. Lös van wat organisatiekosten is Taal an Taofel kostendekkend.

Wij onderzoekt de meugelijkheden um, naost de reguliere Taal an Taofel, een neie activiteit an te bieden. Beveurbeeld een programma mit kunstenaars en schrievers. Eventueel themagericht.

5.7 Schriefwedstried

In het naojaor van 2017 wordt het thema van de tweejaarlijkse schriefwedstried bekend emaaft. Dit keer kunt der zowel verhalen as gedichten inestuurd worden. Veur dizze schriefwedstried neug wij ok schrievers mit te doen die schriefft in een aandere variant van het Nedersaksisch. Bedoeling is mit het materiaal, bij gebleken kwaliteit, een winterbundel te maken. Ok dit keer is der een speciale categorie veur verhalen die as audioverhaal wordt inestuurd. In april 2018 is de priesuutreiking.

5.8 Literatuurfestival Zomerzinnen

Het Huus van de Taol hef verscheiden jaor metwarkt an het tot stand kommen van Zomerzinnen, een Drents literatuurfestival met oetstraling die aal op een aander stee in Drenthe holden weur. In 2014 is Zomerzinnen een zelfstandige stichting worden en vanof 2016 zal het in elk geval veer jaor laang op een vaste stee holden worden, in Aomen, in en om café De Amer. Het Huus van de Taol prebeert der veur te zörger dat der ankommend jaor ok weer Drèentstaolige schrievers en zangers op 't pregram staon en waor dat kan de stichting Zomerzinnen haalf staon.

5.9 Producties veur derden

Niet alle Drentse boeken verschiert bij de uitgeverij van het Huus van de Taol. Soms mak een schriever de keuze um zien/heur bundel in eigen beheer uut te geven. Hoewel wij dat soms wel jammer viendt, bin wij toch bereid um schrievers in zo'n geval te ondersteunen. Het giet dan um de spellingscorrectie en de productie. Wij viendt het namelijk belangrijk dat Drentstalige boeken verschiert in de officiële Drentse spelling en der goed uutziet.

6. Streeктаolmeziek

6.1 Promotie

Der wordt anholdend tied investeed in het zo goed meugelijk promoten van de streeктаolmeziek. Wij doet oes best een goed netwerk op te bouwen en te underhouden.

Dat netwerk betiet oet tekst- en liedtiesschrievers, muzikanten, aandere organisaties op cultureel gebied, streeктаolorganisaties, media, peblik, enzowieder. Dat giet diels op de 'olderwetse manier', maor ok via de 'neie', digitale manier.

Ok in 2018 wordt het Drents Liedties Festival lichtkans weer organiseerd deur stichting REUR. Het Huus van de Taol hef gien bemuienis meer met de organisatie dervan. Vanzölf promoot het Huus van de Taol het Drents Liedtiesfestival zo veul as het kan en stiet het de neie stichting ok half.

6.2 Meziekwerkgroep

Het Huus van de Taol hef in 2017 ok weer een meziekwerkgroep saomensteld. Een groep van vief leden, waaronder muzikanten, tekstschrievers en zangeressen zal in 2018 perberen om de Drèentstaolige muzikanten, zangers en bands haalf te staon en activiteiten op 't gebied van de Drèentse meziek te stimuleren. De leden van de werkgroep kunt met ideeën en plannen kommen en die (ten diele) ok oetvoeren. Hopelijk kunt in 2018 de eerste vruchten van de meziekwerkgroep plukt worden.

6.3 Adviesfunctie

Organisaties en individuen klopt ok op meziekgebied geregeld um advies an bij het Huus van de Taol. Vanzölf vin wij dat mooi; het heurt bij oeze primaire taak. As wij met raod en daod bijstaon kunt, doew dat naor beste vermogen. As het giet um advies bij het samenstellen van een meziekaovend, keuze van artiesten, spellingcontrole, taoladvies e.d. bin wij prima in staat um de adviesfunctie oet te voeren. Binnen 48 uur handel wij de vraag of.

As der echt muziekinholdelijke raod vraogd wordt, kun wij niet aans as deurverwiezen naor aandere deskundigen. Met het wegvallen van de functie van meziekmetwarker heb wij dit specialisme niet meer in hoes. Ok in dit geval kreg de vraagsteller binnen 48 uur bericht.

6.4 Bibliotheekfunctie

De vrijwilliger die de algemiene bibliotheek van het Huus van de Taol bijholdt en nei wark invoerd, nimt ok de meziekbibliotheek veur heur rekening.